

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Иван Стоянов Стойчев, катедра МИО и бизнес, УНСС, Икономика, Световно стопанство и МИО

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност - Световно стопанство и международни икономически отношения (Управление на международни проекти)

Основание за представяне на рецензията: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 1459/31.05.2022 г. на Заместник ректора на УНСС.

Автор на дисертационния труд: Белослава Пламенова Гувеска

Тема на дисертационния труд: **УПРАВЛЕНИЕ НА ЗНАНИЕТО ПРИ СЪЗДАВАНЕ НА КОНКУРЕНТНИ ПРЕДИМСТВА, ИНОВАЦИИ И СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРОМЕНИ В ИТ СЕКТОРА В БЪЛГАРИЯ**

Информация за докторанта

Белослава Пламенова Гувеска е задочен докторант в катедра „МИО и бизнес“ на УНСС от 2014 година. Тя е магистър по Управление на международни проекти от УНСС. Има богат практически опит в управлението на проекти, който използва при разработването на дисертационния труд. Готовият дисертационният труд е обсъден на заседание на катедра „МИО и бизнес“ на 25.05.2022 г и е одобрен за защита пред научно жури. Формалната процедура по публичната защита на дисертационния труд е изпълнена.

I. **Обща характеристика на представения дисертационен труд**

Научното изследване на Белослава Гувеска е посветено на актуален проблем. През последното десетилетие интересът към теоретичните и практическите изследвания на управлението на знанията и иновациите се засилва. На този проблем са посветени голям брой нови нормативни актове в отделни страни и директиви на Европейския съюз.

Значимостта на изследването се обуславя от необходимостта от намирането на адаптирани към съвременните условия подходи за управлението на знанията при изпълнението на проекти, които допринасят за устойчиво развитие, преодоляване на предизвикателства и реализиране на потенциалните възможности. Тя използва подходяща методология и подбира методи на изследване, които ѝ позволяват да направи анализ и заключения, полезни в теоретичен и в практически план.

Приложени са подходящи за подобно изследване методи – литературен обзор, сравнителен анализ, проучване на казуси, анкетно проучване и други емпирични подходи и техники. Докторантката демонстрира умения да борави с изследователския инструментариум, както и да структурира логично и аргументирано изследване на поставените въпроси.

Дисертационният труд на Белослава Гувеска е в общ обем от 206 страници, включително три приложения и списък на използваните източници. Докторантката е обработила масив от 217 източници на български, английски и немски език. Постигната е добра визуализация на основни положения на дисертационния труд в 11 таблици и 25 фигури, разработки на автора, които допринасят за неговото възприемане. Това свидетелства за усърдие да проучи сериозен теоретичен фундамент по темата за управление на знанията при изпълнението на проекти.

Дисертацията е структурирана в увод, три глави и заключение. В увода е аргументирана актуалността на темата и необходимостта от нейното изследване, обекта, предмета, целите и задачите на дисертационния труд. Обоснована е връзката между отделните части на изложението и методологията на изследването. Формулирана е тезата, че „комбинирането на елементи от различни теории и подходи, които отразяват особеностите на успешното управление на знание, има пряк ефект върху иновациите и резултатите от дейността на фирмата. (с.13).“ Според докторантката под успех на фирмата се разбира съставната оценка на това колко добре се справя дадена организация по определени финансови и нефинансови параметри.

В глава първа е направен интердисциплинарен анализ на основните теории, модели и стратегии за управление на знанието в българските ИТ компании. Докторантката изразява своето отношение към основни понятия и процеси, които имат отношение към изследването.

В глава втора е посветена на знанието като основна компетенция и стратегически елемент в конкурентоспособността на ИТ фирмите в България. Обстойно са изследвани концепцията на Световната банка за икономика на знанието и националната иновационна система, потърсени са релации между управлението на знание и иновациите на работното място, представени са резултати от сравнителния анализ на Европейската комисия на използването на дигиталните технологии в икономиката и обществото.

В Трета глава съдържа резултатите от проведено анкетно проучване и анализ на стратегията на българските ИТ фирми при управлението на знанието. Обобщени са проблеми и възможности за подобряване на управлението на знанията.

II. Оценка на дисертацията и получените научни и научно-приложни резултати

1. Подходящо, в съответствие с избраната проблематика, е систематизирана теорията и е постигната добра обвързаност в литературния обзор на съвременните модели за управление на знанията и иновациите при управление на международни проекти.

3. Анализът на докторантката показва, че както подходите за персонализиране, така и за кодификация влияят положително върху корпоративните иновации. Според нея организациите могат да се съсредоточат както върху информационните технологии, така и върху човешките ресурси, за да подобрят иновациите и всяко друго измерение на производителността (с.161). Тя доказва, че комплексната, холистична и дългосрочна стратегия за управление на знанието е най-добрата опция и тя има въздействия върху иновационната политика и дългосрочните резултати на фирмата.

4. Разработването на инструмент за управление на знанията доказва способността на докторантката не само да проучва, но и да създава ново знание. Поставен е акцент върху процесите по създаване и трансфер на знанието и изграждането на фирмена култура, подпомагаща иновациите.

5. Направено е частично апробиране на разработения модел за управление на знанията и иновациите в българските организации Кодикс АД и Хаос Груп с цел тестване на предложения инструмент за управление на знанията, за да се представи неговата приложимост.

III. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Приемам приносите, посочени в автореферата. Резултатите от настоящия труд обогатяват академичното знание по въпросите на управлението на знанията и иновациите при изпълнението на международни проекти на примера на ИТ сектора в България.

Докторантката систематизира и допълва съществуващите теории и предлага актуален анализ по отношение на управлението на знания в контекста на българския информационно-технологичен сектор чрез изследване на конкретни данни от отрасъла по оригинална методология.

Тя е разработила авторски интердисциплинарен инструмент за ефективно управление на знанията, който може да бъде използван от фирмите за повишване на тяхната конкурентноспособност. Дефинирани са фактори за успех на основата на проведеното анкетно проучване, както и на спецификата на българския ИТ сектор. Изведени са критерии за успех при управление на знанията и иновациите с практическо приложение.

IV. Оценка на публикациите и автореферата по дисертацията

Белослава Гувеска е публикувала четири доклада на научни конференции по темата на дисертацията, преминали през рецензиране и научна редакция. Един от докладите е на английски език. Публикациите заслужават положителна оценка.

Авторефератът в обем от 44 стр. съдържа и вярно отразява основните идеи в дисертацията и на направените изводи и препоръки. Дисертационният труд обогатява и доразвива съществуващите знания и теории в областта на управлението на знанията и иновациите при управление на международни проекти и представя критично постигнатите практически резултати от българските компании от сектора на информационните технологии.

V. Критични бележки, препоръки и въпроси по дисертационния труд

Искам да поставя и един въпрос на докторант Белослава Гувеска - Кои са особеностите при управлението на знанията и иновациите в ИТ сектора като един от високотехнологичните сектори в икономиката на България?

Дисертационният труд определено представлява интерес за широк кръг изследователи и участници в управлението на знанията при управление на проекти и затова препоръчвам на докторантката да го публикува.

VI. Заключение

Разработеният и представен за обсъждане дисертационен труд на тема **„УПРАВЛЕНИЕ НА ЗНАНИЕТО ПРИ СЪЗДАВАНЕ НА КОНКУРЕНТНИ ПРЕДИМСТВА, ИНОВАЦИИ И СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРОМЕНИ В ИТ СЕКТОРА В БЪЛГАРИЯ“** от Белослава Гуевска за присъждане на образователно научната степен "доктор" е оригинален и практически ориентиран. Научното изследване е доказателство за възможностите на докторантката да извършва самостоятелно научни изследвания, да прилага професионално различни методи и техники на изследване и да формулира заключения с теоретично и приложно значение. На това основание подкрепям присъждането на образователна и научна степен “доктор” на Белослава Гуевска.

26.08.2022 год.

Изготвил становището:

Доц. д-р Иван Стойчев